

KOMENDANT
NADODRZAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ

Krosno Odrzańskie, dnia 04 marca 2019 r.

Sygn. Kontr. 7/NK/18
NO - NK . 0910 . 3 . 2018

Egz. nr 2.

Pan ppłk SG Adam PAWLUS

KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
w Legnicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „*Postępowanie z dowodami rzeczowymi i mieniem tymczasowo zajęтым*” zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Legnicy, ul. Partyzantów 22-23, 59-220 Legnica, ujętej w zatwierdzonym w dniu 01.12.2017 r. „*Rocznym planie kontroli jednostek i komórek organizacyjnych Nadodrzańskiego Oddziału SG w 2018 r.*” nr 11895/17.

Kontrolę na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹ przeprowadził w dniach od 13.12.2018 r. do 29.01.2019 r. zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

Piotr Grzelak - Starszy Specjalista Wydziału Kontroli NoOSG upoważnienie nr 7/1/NK/18 z dnia 13.12.2018 r.²

członkowie zespołu:

chor. sztab. SG Łukasz Najdek – Starszy Specjalista Wydziału Kontroli NoOSG upoważnienie nr 7/2/NK/18 z dnia 13.12.2018 r.³

Mateusz Zawadzki - Specjalista Wydziału Kontroli NoOSG upoważnienie nr 7/3/NK/18 z dnia 13.12.2018 r.⁴

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach: 14.12.2018 r. oraz 08.01.2019 r.

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił ppłk SG Adam Pawlus.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki Straży Granicznej w Legnicy⁵ str. 2 poz. 3 wg Rtd Nr 8/14, RWD Nr 22, poz. 4/14.

¹ Dz.U. Nr 185, poz. 1092

² Akta kontroli, str. 5

³ Akta kontroli, str. 6

⁴ Akta kontroli, str. 7

⁵ Zwanej dalej PSG w Legnicy

I. Zakres kontroli.

Przedmiotem kontroli były:

- przyjęte rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne dotyczące postępowania z dowodami rzeczowymi i mieniem tymczasowo zajęтым oraz sprawowanie nadzoru służbowego nad wskazaną problematyką;
- legalność i rzetelność realizacji zadań służbowych związanych z zabezpieczeniem, ewidencją i przechowywaniem dowodów rzeczowych i mienia tymczasowo zajętego.

Kontrolą objęto okres od 01.10.2017 r. do 14.12.2018 r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli było dokonanie oceny sposobu zabezpieczenia i przechowywania dowodów rzeczowych i mienia tymczasowo zajętego w postępowaniach przygotowawczych oraz prawidłowości ich ewidencjonowania, a także ocena rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych i sprawowania nadzoru w kontrolowanej dziedzinie. Ponadto celem kontroli było ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i ustalenie ich zakresu, przyczyn i skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie wniosków zmierzających do usunięcia nieprawidłowości/uchybień oraz wskazanie zaleceń naprawczych.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli uwzględniając kryterium legalności i rzetelności oceniono **pozytywnie z uchybieniami**. Ocenę końcową skontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o takie czynniki jak: dobór próby, okres i zakres kontroli, wskazane mierniki oraz oceny cząstkowe na podstawie czterostopniowej skali⁶. Szczegółowy opis ustaleń w kontrolowanym obszarze zawarto w notatkach służbowych oraz zestawieniach tabelarycznych⁷. Kontrolę przeprowadzono na podstawie dokumentacji znajdującej się w PSG w Legnicy oraz w Wydziale Kadr i Szkolenia NoOSG. Ponadto informacje dotyczące tematyki objętej kontrolą uzyskano z Wydziału Operacyjno-Śledczego.

Kontrolą objęto dokumentację związaną z prowadzeniem magazynu depozytowego, akta kontrolne postępowań przygotowawczych oraz protokołu z inwentaryzacji magazynu depozytowego. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą w PSG w Legnicy wszczęto 22 postępowania przygotowawcze, z czego w 8 postępowaniach sporządzono 10 wykazów dowodów rzeczowych/przedmiotów/śladów kryminalistycznych⁸. W przypadku 5 postępowań zastosowano tymczasowe zajęcie mienia. W związku z powyższym dla osiągnięcia zamierzonego celu kontroli przyjęto, że weryfikacji zostaną poddane wszystkie dostępne w Placówce postępowania, w których zabezpieczono dowody rzeczowe lub zastosowano tymczasowe zajęcie mienia.

W toku kontroli stwierdzono, że zadania związane z prowadzeniem magazynu depozytowego znalazły odzwierciedlenie w Wewnętrznym podziale zadań PSG w Legnicy jako zadania pozostające we właściwości Grupy Operacyjno-Śledczej⁹. Stosowne zapisy

⁶ Obejmuje ona: ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną, zgodnie z zasadami określonymi we *Wprowadzeniu do kontroli w administracji rządowej* – Warszawa, marzec 2012 r., str. 62

⁷ Akta kontroli, str. 20-22, 87-88, 233-236

⁸ Zwane dalej wykazami dowodów rzeczowych

⁹ Zwana dalej GOŚ

ujęto w szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień dwóch funkcjonariuszy GOŚ wyznaczonych do prowadzenia magazynu depozytowego.

Dowody uzyskane w ramach postępowań przygotowawczych przechowywano w specjalnie wydzielonym i zabezpieczonym pomieszczeniu. Niemniej jednak ujawniono przypadki przechowywania dowodów rzeczowych w innym pomieszczeniu poza magazynem depozytowym, formalnie nie wyznaczonym przez Komendanta Placówki.

W okresie objętym kontrolą, w związku ze sprawowanym nadzorem, przeprowadzano kontrole magazynu depozytowego wynikające z § 234 ust. 2 pkt 2 Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną¹⁰. Ustalono jednak, że w jednym przypadku nie wykonano kontroli w I kwartale 2018 r. Przeprowadzono natomiast roczną komisyjną inwentaryzację magazynu depozytowego, udokumentowaną odpowiednim protokołem.

Przeprowadzona przez zespół kontrolny kontrola zgodności stanu ewidencyjnego dowodów rzeczowych ze stanem faktycznym magazynu depozytowego nie wykazała nieprawidłowości.

Stwierdzono, że przyjmowane do magazynu depozytowego dowody rzeczowe/przedmioty były ujmowane w *wykazach*, które następnie ewidencjonowano w Księdze dowodów rzeczowych. W toku kontroli ujawniono jednak przypadki przyjmowania do magazynu depozytowego przedmiotów dla których nie sporządzono jeszcze *wykazów* oraz nie odnotowując powyższego faktu w dokumentacji magazynowej. Nie ustrzeżono się również błędów dotyczących ewidencjonowania przez depozytariusza obrotu dowodami rzeczowymi.

Postępowanie z mieniem tymczasowo zajęтым w ramach skontrolowanych postępowań było zgodne z przepisami Instrukcji dotyczącymi ich zabezpieczenia oraz ewidencji. Przekazywanie zabezpieczonych środków pieniężnych na konto sum depozytowych następowało, co do zasady, z zachowaniem terminów wskazanych w § 221 ust. 6 *Instrukcji*. Stwierdzono, że w 2 przypadkach wpłaty dokonano po upływie 10 dni z uwagi na absencję funkcjonariusza prowadzącego postępowanie.

Poniżej przedstawiono ustalenia wynikające z przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz oceny częściowe dotyczące poszczególnych obszarów objętych kontrolą.

1. Przyjęte rozwiązania organizacyjno-funkcjonalne dotyczące postępowania z dowodami rzeczowymi i mieniem tymczasowo zajęтым oraz sprawowanie nadzoru służbowego nad wskazaną problematyką.

Zespół kontrolny dokonał analizy przedstawionej do kontroli dokumentacji dotyczącej rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych przyjętych w PSG w Legnicy w zakresie postępowania z dowodami rzeczowymi i mieniem tymczasowo zajęтым. Szczegółowe ustalenia zespołu kontrolnego ujęto w notatce służbowej¹¹.

Zadania związane z prowadzeniem magazynu depozytowego w *Wewnętrznym podziale zadań Placówki Straży Granicznej kat. II w Legnicy* przypisano Grupie Operacyjno-Śledczej. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania związane z prowadzeniem magazynu depozytowego, tj. przechowywanie i prowadzenie ewidencji dowodów rzeczowych realizowało

¹⁰ Stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 22 Komendanta Głównego SG z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie określenia zasad nadzoru służbowego nad prowadzeniem postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną oraz wprowadzenia Instrukcji w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych przez Straż Graniczną - zwana dalej *Instrukcją*.

¹¹ Akta kontroli, str. 20-22

dwóch funkcjonariuszy Zespołu ds. Przestępstw i Wykroczeń GOŚ, wyznaczonych na depozytariuszy, o których mowa w § 220 *Instrukcji*. Stosowne zapisy ujęto w ich szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień¹².

Ustalono, że właściwie dokonano organizacji w zakresie sprawowania nadzoru służbowego. Merytoryczny nadzór nad postępowaniami prowadzonymi przez GOŚ niezależnie od zakresu zadań kierownictwa sprawował Zastępca Komendanta PSG w Legnicy. W wyniku analizy szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy funkcyjnych stwierdzono, że nadzór w tym zakresie sprawowali, oprócz ww. funkcjonariusza, także Kierownik GOŚ oraz Kierownik Zespołu Przestępstw i Wykroczeń GOŚ. Wymienieni funkcjonariusze posiadali w swoich szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień wpisy dotyczące sprawowanego nadzoru¹³.

W myśl § 234 ust. 1 w związku § 3 pkt 4b *Instrukcji* bezpośredni nadzór nad funkcjonowaniem magazynu depozytowego i prowadzonej ewidencji sprawuje kierownik komórki organizacyjnej Placówki SG. Zgodnie z § 234 ust. 2 pkt 2 ww. *Instrukcji* jest on zobowiązany w związku ze sprawowanym nadzorem co najmniej raz w kwartale skontrolować lub zlecić przeprowadzenie kontroli w zakresie zgodności stanu ewidencyjnego dowodów rzeczowych ze stanem faktycznym magazynu depozytowego, a wyniki kontroli odnotować w księdze dowodów rzeczowych. Kontrolujący ustalili, że powyższego zadania nie realizował kierownik GOŚ, a wykonywał je osobiście Komendant PSG. Na podstawie wpisów dokonanych w księdze dowodów rzeczowych stwierdzono, iż nie udokumentowano przeprowadzenie kontroli w I kwartale 2018 r. Jak wynika z treści wyjaśnień złożonych przez Komendanta Placówki, wymóg kontroli za I kwartał 2018 r. został wypełniony poprzez dokonanie w tym okresie komisyjnej inwentaryzacji magazynu¹⁴. W ocenie zespołu kontrolnego przepisy *Instrukcji* w sposób precyzyjny regulują zasady i tryb przeprowadzenia kontroli kwartalnych i są odmienne od tych, które dotyczą rocznej inwentaryzacji magazynu depozytowego. Wykonanie inwentaryzacji w I kwartale nie zastępuje przeprowadzenia cyklicznej kontroli wymaganej przepisami § 234 ust. 2 pkt 2 *Instrukcji*. Ponadto przepisy w różny sposób regulują dokumentowanie przeprowadzonych czynności. Powyższe zespół uznał za uchybienie, które nie spowodowało negatywnych następstw w kontrolowanej działalności Placówki.

W odniesieniu do określonego w § 234 ust. 2 pkt 3 *Instrukcji* obowiązku przeprowadzenia w I kwartale każdego roku kalendarzowego komisyjnej inwentaryzacji magazynu depozytowego ustalono, że w dniu 27.03.2018 r. wykonano, udokumentowaną stosownym protokołem, inwentaryzację magazynu depozytowego w PSG w Legnicy¹⁵. Z ustaleń kontroli wynika ponadto, że depozytariusz realizował obowiązek wskazany w § 220 ust. 2 pkt 4 *Instrukcji*. Przeprowadzane przez depozytariusza okresowe sprawdzenia nie były dokumentowane z uwagi na brak takiego wymogu w *Instrukcji*.

Sprawowanie nadzoru służbowego oceniono w kontekście stwierdzonych w toku kontroli uchybień opisanych w pkt. 2 niniejszego dokumentu. Pomimo, iż miały one charakter formalny i nie spowodowały następstw dla kontrolowanej działalności, to świadczą, że nadzór sprawowany był w sposób niewystarczający.

Uwzględniając kryterium legalności i rzetelności kontrolowany obszar oceniono **pozytywnie z uchybieniami**.

¹² Akta kontroli, str. 20-22,

¹³ Akta kontroli, str. 20-22, 59-86

¹⁴ Akta kontroli, str. 194

¹⁵ Akta kontroli, str. 98-103

2. Legalność i rzetelność realizacji zadań służbowych związanych z zabezpieczeniem, ewidencją i przechowywaniem dowodów rzeczowych i mienia tymczasowo zajętego.

Zgodnie z § 220 ust. 3 *Instrukcji* dowody rzeczowe przechowuje się w specjalnie wydzielonych i odpowiednio zabezpieczonych oraz wyposażonych pomieszczeniach. Ustalono, że w PSG w Legnicy magazyn depozytowy umiejscowiony był w pomieszczeniu nr [redacted] zabezpieczonym zamkiem oraz oplombowanym referentką depozytariusza.

Na podstawie *Wykazu kluczy i osób upoważnionych do ich pobierania w PSG w Legnicy* dostęp do tego pomieszczenia miały osoby sprawujące funkcję depozytariuszy oraz Komendant Placówki i jego zastępca¹⁶. Każdorazowe wejście do magazynu depozytowego odnotowywano w *Księżce wejść i wyjść do magazynu depozytowego*¹⁷. Na podstawie wpisów zawartych w powyższym dokumencie oraz w wykazach dowodów rzeczowych, zespół kontrolny stwierdził, że magazyn depozytowy prowadzony był przez osoby uprawnione, tj. depozytariuszy. Niemniej jednak ustalono, że w jednym przypadku wejście Komendanta Placówki do pomieszczenia magazynu depozytowego odbyło się bez obecności depozytariusza. Z uzyskanych wyjaśnień w przedmiotowej sprawie wynika, że wejście ww. osoby do magazynu depozytowego nastąpiło z uwagi na nieobecność w tym dniu depozytariuszy oraz zaistniałą konieczność dostania się do magazynu depozytowego. Ponadto Komendant Placówki wskazał, iż nie pamięta powodów dla których przebywał w magazynie, jednak wyjaśnił, że realizowane przez niego czynności nie pozwalały na zwłokę¹⁸. Powyższe wyjaśnienia zespół kontrolny uznał za niewystarczające bowiem zgodnie z § 2 ust. 3 Rozkazu Dziennego Nr-79/2015 Komendanta Placówki SG w Legnicy z dnia 16 listopada 2015 r. w przypadku nieobecności depozytariusza wstęp do magazynu depozytowego ma trzyosobowa komisja wyznaczona przez Komendanta Placówki SG. Ponadto wskazania wymagają również zapisy § 216 *Instrukcji*, zgodnie z którym odpowiedzialność za zabezpieczone dowody rzeczowe ponosi funkcjonariusz, pod którego pieczęą znajdują się dowody oraz § 220 ust. 5 w myśl którego niedopuszczalnym jest przechowywanie dowodów rzeczowych w pomieszczeniach, do których wstęp mają osoby trzecie. Powyższy przypadek zespół kontrolny uznał za uchybienie, które nie spowodowało jednak negatywnych następstw dla kontrolowanej jednostki. W ocenie kontrolujących wejście do magazynu depozytowego, może nastąpić jedynie w obecności depozytariusza lub w przypadku jego nieobecności przez powołaną do tego celu komisję.

W toku kontroli stwierdzono, że niektóre dowody rzeczowe/przedmioty zabezpieczone w dwóch postępowaniach przechowywane były poza magazynem depozytowym, [redacted] Ustalono, że dostęp do powyższego pomieszczenia posiadał dwóch depozytariuszy oraz Komendant Placówki i jego zastępca. Zgodnie z przekazanymi przez Komendanta Placówki wyjaśnieniami, [redacted] (...) nie został formalnie wyznaczony na magazyn depozytowy. [redacted] jest zamknięty [redacted] a klucze znajdują się w pojemniku u Kierownika zmiany, wraz z kluczami do magazynu depozytowego (...). Ponadto, jak wynika ze złożonych wyjaśnień, w postępowaniach [redacted] oraz [redacted] dowody rzeczowe/przedmioty przechowywane są poza magazynem depozytowym z uwagi na ich gabaryty, a pomieszczenie pozwalało chronić rzeczy przed negatywnym wpływem warunków atmosferycznych¹⁹. Fakt zabezpieczenia rzeczy przed ewentualnym zniszczeniem i niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi zespół kontrolny ocenia pozytywnie, niemniej jednak wskazuje na

¹⁶ Akta kontroli, str. 89-92

¹⁷ Akta kontroli, str. 93-97, zwana dalej *księżką wejść i wyjść*

¹⁸ Akta kontroli, str. 194

¹⁹ Akta kontroli, str. 194

konieczność formalnego wyznaczenia powyższego pomieszczenia jako przeznaczonego do przechowywania dowodów rzeczowych tym bardziej, iż dowody rzeczowe/przedmioty zabezpieczono w październiku 2017 r. oraz w marcu 2018 r.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, funkcjonariusze PSG w Legnicy wszczęli 22 postępowania przygotowawcze, z czego w 8 postępowaniach sporządzono 10 *wykazów dowodów rzeczowych*. W przypadku 5 postępowań zastosowano tymczasowe zajęcie mienia. Zgodnie z przyjętą próbą kontroli weryfikacji poddano 8 postępowań przygotowawczych oraz dokumentację przechowywaną przez depozytariusza.

Zgodnie z § 215 ust. 4 Instrukcji w przedmiocie zabezpieczonych dowodów rzeczowych funkcjonariusz wydaje postanowienie, o ile nie uczynił tego prokurator. (...). W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że funkcjonariusze PSG w Legnicy wydawali postanowienia w przedmiocie dowodów rzeczowych, natomiast w 1 postępowaniu postanowienia nie wydano z uwagi na przeprowadzenie czynności procesowych na podstawie art. 308 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego* (j.t. z 2018 r. poz. 1987 z późn.zm.).

Kontrolujący stwierdzili, że każdorazowo opis dowodów rzeczowych zawartych w wykazach sporządzonych w ramach postępowań przygotowawczych był zgodny z zapisami zawartymi w protokołach z czynności podczas których uzyskiwano poszczególne dowody rzeczowe.

Zgodnie z § 215 ust. 5 Instrukcji niezwłocznie po zabezpieczeniu dowodu rzeczowego, przed umieszczeniem w magazynie depozytowym funkcjonariusz łączy go z metryczką (...). W trakcie kontroli stanu ewidencyjnego ze stanem faktycznym magazynu depozytowego stwierdzono, że wszystkie dowody rzeczowe przechowywane w magazynie depozytowym połączono ze stosowną metryczką. Natomiast ustalono, że dowody rzeczowe przechowywane w magazynie depozytowym nie były opatrzone stosownymi przywieszkami, o których mowa w § 219 ust. 3 *Instrukcji*. Zespół kontrolny uznał powyższe przypadki za uchybienia nie mające jednak wpływu na kontrolowaną działalność.

W toku kontroli zespół kontrolny ustalił, że dokumentacją służbową depozytariusza, w której ewidencjonowano obieg dowodów rzeczowych/przedmiotów zabezpieczonych w toku postępowania przygotowawczego była *Księga dowodów rzeczowych/przedmiotów*²⁰, *Książka towarów zabezpieczonych w trybie art. 308 kpk i przedmiotów zabezpieczonych w trakcie postępowań przygotowawczych niebędących dowodami rzeczowymi*²¹, wykazy dowodów rzeczowych oraz dokumenty potwierdzające przyjęcie, wydanie lub przekazanie rzeczy.

Zgodnie z § 219 ust. 1 *Instrukcji* depozytariusz, przyjmując dowody rzeczowe do magazynu (...) ewidencjonuje je w księdze dowodów rzeczowych według poszczególnych rubryk. Zauważenia wymaga, że w kontrolowanej Placówce SG stosowano wzór księgi dowodów rzeczowych zamieszczony na stronie intranetowej Zarządu Operacyjno – Śledczego KGSG w zakładce „*Druki procesowe*”.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w przypadku 4 postępowań w kolumnie IV księgi dowodów rzeczowych depozytariusz dokonywał wpisu o przyjęciu dowodów rzeczowych do magazynu, natomiast z wykazów wynikało, że dowody nie były przyjmowane do magazynu, a miejscem ich przechowywania były akta kontrolne postępowania²². W przekazanych

²⁰ Zwana dalej księgą dowodów rzeczowych

²¹ Zwana dalej książką przedmiotów

²² Akta kontroli, str. 15-16, 126-148, 171-172, 182-184, 188

wyjaśnieniach Komendant Placówki SG w Legnicy wskazał, że „zgodnie z przyjętą praktyką, wpisywano na stan magazynowy wszystkie dowody rzeczowe wpisane w wykazie dowodów rzeczowych jak określa to § 218 ust. 5 instrukcji, a miejsce aktualnego przechowywania części dowodów rzeczowych ewidencjonowano w rubryce nr VII - Uwagi Książki dowodów rzeczowych/przedmiotów, np. aktach sprawy”²³. W ocenie kontrolujących powyższą praktykę uznać należy za niewłaściwą bowiem zgodnie z treścią rubryk księgi dowodów rzeczowych, w kolumnie IV wpisuje się tylko numery dowodów rzeczowych ujętych w wykazie i przyjętych do magazynu depozytowego. Powyższe przypadki zespół kontrolny uznał za uchybienia, które nie spowodowały jednak negatywnych następstw dla kontrolowanej jednostki.

Jednocześnie ustalono, że w przypadku 4 postępowań przyjęcie przedmiotów do magazynu depozytowego następowało wcześniej niż sporządzenie wykazów dowodów rzeczowych. Z przekazanych zespołowi kontrolnemu wyjaśnień wynika, że w przypadku sprawy nr [REDAKTOWANE] okres trzymiesięcznej zwłoki w sporządzeniu wykazów spowodowany był wielowątkowością prowadzonego postępowania, dynamiką podejmowanych czynności pod kątem budowania materiału dowodowego, co związane było z koniecznością ustalenia priorytetów podejmowanych czynności procesowych i technicznych, stosując się w tym zakresie do poleceń prokuratora. Tym samym pierwszeństwo przyznano czynnościom procesowym przed czynnościami technicznymi za jakie uznano sporządzenie wykazów. W pozostałych trzech sprawach kilkudniowa zwłoka wynikała z dynamiki i priorytetów prowadzonych czynności procesowych oraz obciążenia obowiązkami prowadzącego postępowanie. Przyjęcie do magazynu depozytowego zatrzymanych przedmiotów nastąpiło na podstawie spisu i opisu rzeczy zawartego w protokole czynności procesowej. Sporządzenie wykazów następowało z datą późniejszą z potwierdzeniem faktycznej daty przyjęcia przedmiotów do magazynu depozytowego²⁴.

W ocenie kontrolujących fakt wcześniejszego przyjęcia przedmiotów do magazynu depozytowego niż sporządzenie wykazów w powyższych przypadkach uznać należy za działanie mające na celu zabezpieczenie ich przed ewentualnym zniszczeniem lub utratą. Niemniej jednak kontrolujący wskazują na konieczność terminowego sporządzania wykazów dowodów rzeczowych.

Przedstawione kontrolującym wykazy dowodów rzeczowych posiadały numery nadane na podstawie księgi dowodów rzeczowych. Ustalono, że wpis zamieszczony w książce przedmiotów dotyczył tylko jednego postępowania, w którym zabezpieczone rzeczy nie zostały uznane za dowody. Zgodnie z przekazanymi przez Komendanta Placówki SG wyjaśnieniami „(...) przyjęto praktykę, iż do książki tej wpisywano jedynie przedmioty zabezpieczone w trybie art. 308 kpk w sprawach o przestępstwa nienależące do właściwości rzeczowej Straży Granicznej i w związku z tym podlegające przekazaniu innemu, właściwemu rzeczowo organowi, bez formalnego wszczynania postępowania w sprawie (...)”²⁵.

Przyjęty sposób ewidencjonowania jest odmienny od przyjętej w NoOSG praktyki w zakresie ewidencjonowania dowodów rzeczowych, która wynika z polecenia zawartego m.in. w piśmie nr LB-OŚ/12789/08 z dnia 15.12.2008 r., w którym wskazano, że „do książki towarów zabezpieczonych w trybie art. 308 kpk i przedmiotów nie będących dowodami rzeczowymi wpisuje się wszystkie przedmioty zabezpieczone w toku wykonywania czynności procesowych bez względu na miejsce ich przechowywania na podstawie spisów i opisów rzeczy. Z chwilą uznania

²³ Akta kontroli, str. 195

²⁴ Akta kontroli, str. 202-203

²⁵ Akta kontroli, str. 195

zabezpieczonych w ten sposób przedmiotów za dowody rzeczowe należy je ewidencjonować (wpisać) do książki dowodów rzeczowych (...)". Powyższa praktyka została dodatkowo potwierdzona w korespondencji uzyskanej w toku kontroli w dniu 07.01.2019 r. z Wydziału Operacyjno – Śledczego²⁶.

Kontrolujący stwierdzili, że w sprawie nr [REDAKTOWANE] wystąpiła niezgodność pomiędzy egz. nr 2 i 3 wykazu w zakresie daty przyjęcia dowodów rzeczowych do magazynu depozytowego²⁷. Przyczyną było naniesienie poprawki w dacie przez depozytariusza na egzemplarzu nr 3. Ustalono, że dowody rzeczowe przyjęte były zgodnie z datą umieszczoną na egzemplarzu nr 2 wykazu znajdującego się w aktach kontrolnych. Powyższe uznać należy za uchybienie, gdyż korekta powyższego zapisu była naniesiona niezgodnie z § 15 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik do Decyzji nr 248 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej w Straży Granicznej²⁸.

Funkcjonariusz prowadzący postępowanie przygotowawcze każdorazowo po uzyskaniu dowodów rzeczowych podejmuje decyzję co do miejsca ich przechowywania. Przedstawione kontrolującym wykazy dowodów rzeczowych posiadały wpisy świadczące o miejscu przechowywania dowodów. Stwierdzono jednak przypadki wpisów w wykazach świadczących o przechowywaniu w Placówce SG w Legnicy dowodów rzeczowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do przechowywania oraz zniszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia²⁹. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, w 3 przypadkach w magazynie depozytowym przechowywano wysokoprocentowy alkohol. Ze względu na to, iż alkohol zaliczony jest do substancji łatwopalnych, w ocenie kontrolujących, powinny zostać podjęte działania zmierzające do przekazania go podmiotom określonym w § 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia z dnia 14 grudnia 2012 r.

Ponadto kontrolujący ustalili, że w 1 przypadku zabezpieczono substancję narkotyczną, którą przechowywał prowadzący postępowanie. W toku kontroli uzyskano wyjaśnienia, że przed przekazaniem do Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu substancję przechowywano w zaplombowanej, zabezpieczonej i niedostępnej dla osób trzecich metalowej szafie, umieszczonej w odpowiednio chronionym pomieszczeniu. Ponadto kontrolujący stwierdzili, że przekazanie ww. substancji nastąpiło dopiero po upływie ponad dwóch miesięcy od otrzymania opinii z Laboratorium Kryminalistycznego SG. Jak wynika z treści informacji przekazanych przez Komendanta Placówki, przyczyną powyższej sytuacji było zamknięcie magazynu depozytowego KWP przez dwa miesiące w związku z prowadzoną inwentaryzacją³⁰. Złożone w tym zakresie wyjaśnienia potwierdzają wpisy dokonane przez prowadzącego sprawę na piśmie otrzymanym z Laboratorium wobec powyższego zespół kontrolny uznał je za wystarczające.

W wyniku kontroli stwierdzono, że depozytariusz w posiadanej przez niego dokumentacji tj. *książce przedmiotów, księdze dowodów oraz w wykazach dowodów rzeczowych* dokonywał wpisów świadczących o obrocie dowodami rzeczowymi. Zgodnie z zapisami § 218 ust. 6 instrukcji depozytariusz przyjmując dowody rzeczowe (...) potwierdza przyjęcie do magazynu

²⁶ Akta kontroli, str. 108

²⁷ Akta kontroli, str. 149-151

²⁸ Dz. Urz. KGSG z 2018 r., poz. 98, poprzedzona Decyzją nr 59 KGSG z dnia 25 lutego 2010 r.

²⁹ Akta kontroli, str. 124-125, 149-151, 189-191, Dz. U. poz. 1486, zwane dalej rozporządzeniem z dnia 14 grudnia 2012 r.

³⁰ Akta kontroli, str. 201

depozytowego, składając swój podpis w rubryce 4 przy odpowiedniej pozycji każdego egzemplarza wykazu. Ustalono, że w wykazach znajdowały się adnotacje potwierdzające przyjęcie przez depozytariusza dowodów rzeczowych do magazynu depozytowego. Stwierdzono ponadto, że w przypadku wydania dowodów rzeczowych funkcjonariuszowi prowadzącemu postępowanie depozytariusz na wykazie dowodów rzeczowych uzyskiwał stosowne podpisy świadczące o pobraniu dowodów przez prowadzącego postępowanie lub o zwrocie ich właścicielowi³¹.

Zgodnie z § 225 ust. 11 Instrukcji dowody rzeczowe, o których mowa w § 221 ust. 4, funkcjonariusz przekazuje do banku niezwłocznie po ich zatrzymaniu, nie później jednak jak w terminie 7 dni. Kontrolujący stwierdzili, że w przypadku 1 postępowania w ramach którego zabezpieczono dowody rzeczowe podlegające przekazaniu do banku, ich przekazanie nastąpiło po upływie 1 miesiąca. Zgodnie z przekazanymi wyjaśnieniami powyższe wynikało z konieczności wykonania opinii przez biegłego z zakresu jubilerstwa, urlopu prowadzącego postępowanie oraz czasu wydania i przekazania do Placówki przez prokuratora nadzorującego postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym³². W ocenie zespołu kontrolnego, pomimo niezachowania terminu wskazanego w Instrukcji przekazane wyjaśnienia uznać należy za wystarczające.

Dowody rzeczowe zabezpieczone i przechowywane w magazynie depozytowym oraz [redacted] zespół kontrolny sprawdził na podstawie analizy okazanych wykazów dowodów rzeczowych, księgi dowodów rzeczowych oraz książki przedmiotów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że stan faktyczny przechowywanych dowodów rzeczowych był zgodny ze stanem ewidencyjnym zawartym w dokumentacji depozytariusza.

Ustalono, że w magazynie depozytowym przechowywane były dowody rzeczowe zgromadzone w ramach postępowań prowadzonych w latach 2007-2018. W związku z powyższym, kontrolujący zwrócili się do Komendanta PSG w Legnicy o przekazanie informacji, czy dokonywano weryfikacji poszczególnych dowodów rzeczowych pod kątem zasadności i celowości ich dalszego przechowywania w magazynie depozytowym. Z uzyskanych od kierownika podmiotu kontrolowanego wyjaśnień wynika, że w jednym przypadku przechowywanie dowodów rzeczowych wynikało z konieczności ich przechowywania przez okres 10 lat od daty wystawienia postanowienia, po którym wielokrotnie zwracano się do właściwego sądu o wydanie postanowienia o likwidacji depozytu. W pozostałych przypadkach przechowywanie w magazynie dowodów rzeczowych wynikało, zgodnie z przekazaną informacją, z konieczności zsynchronizowania działań z depozytariuszem NoOSG, zaś zniszczenia dowodów dokonano w dniu 20.12.2018 r.³³. W toku czynności kontrolujący ustalili jednak, że postanowienia w przedmiocie zniszczenia dowodów rzeczowych zostały wydane przez właściwy sąd już w maju i lipcu 2018 r. Wobec powyższego przedstawione zespołowi kontrolnemu wyjaśnienia uznano za niewystarczające, a fakt nieterminowego zniszczenia dowodów rzeczowych uznano za uchybienie. W trakcie czynności kontrolujący ustalili, że w 1 przypadku protokół zniszczenia dowodów rzeczowych uzyskanych w prowadzonym postępowaniu, nie obejmował jednego dowodu wskazanego w poz. 3 wykazu nr 1/11/17. Na podstawie postanowienia sądu o zniszczeniu dowodów rzeczowych, wszystkie dowody wskazane w powyższym wykazie podlegały zniszczeniu³⁴. Komendant Placówki SG w przekazanych wyjaśnieniach wskazał, że: „(...) potwierdzam, iż wszystkie dowody rzeczowe z postępowania [redacted] włącznie

³¹ Akta kontroli, str. 122, 124, 126-133, 134-144, 145-148, 149-151, 168-169, 171-172, 182-184, 188-191
³² Akta kontroli, str. 199-200
³³ Akta kontroli, str. 196
³⁴ Akta kontroli, str. 124-125, 217

z dowodem z poz. 3 wykazu nr 1/11/17 zostały zniszczone komisyjnie. (...) Nieujęcie ww. dowodu w protokole zniszczenia było oczywistą omyłką pisarską(...)”. Dodatkowo kontrolującym przekazano dokumentację fotograficzną w postaci materiału poglądowego do protokołu zniszczenia sygnatura akt II Kp 519/18 oraz oświadczenie z dnia 23.01.2019 r. członków komisji uczestniczących w zniszczeniu dowodów rzeczowych potwierdzające zniszczenie poz. nr 3 z wykazu³⁵. Zespół kontrolny powyższe wyjaśnienia uznał za wystarczające, wskazując jednocześnie na konieczność rzetelnego sporządzania przez funkcjonariuszy dokumentacji.

Zgodnie z § 217 instrukcji przepisy o przechowywaniu, ewidencji i przekazywaniu dowodów rzeczowych stosuje się odpowiednio do mienia stanowiącego przedmiot tymczasowego zajęcia lub zabezpieczenia, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą w 5 postępowaniach stosowano tymczasowe zajęcie mienia ruchomego celem zabezpieczenia wykonania przyszłego orzeczenia. Sporządzano protokoły tymczasowego zajęcia mienia ruchomego, dla których prokurator wydawał postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym. Jednocześnie ustalono, że przekazywanie środków pieniężnych na konto bankowe do dyspozycji sądu, co do zasady, następowało z zachowaniem terminów wskazanych w § 221 ust. 6 Instrukcji, tj. w ciągu trzech dni. Ustalono jednak, że w dwóch przypadkach wpłata nastąpiła po upływie ponad 10 dni od daty wpływu postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym do Placówki z uwagi na nieobecność funkcjonariusza prowadzącego sprawę. Uwzględniając kryterium legalności i rzetelności kontrolowany obszar oceniono **pozytywnie z uchybieniami**.

IV. Wnioski/zalecenia

1. Kontrole magazynu depozytowego przeprowadzać w terminach określonych w § 234 ust. 2 pkt 2 Instrukcji.
2. Bezwzględnie przestrzegać przepisów *Instrukcji* w zakresie dostępu do magazynu depozytowego osób innych niż depozytariusze.
3. Przedmioty uzyskane w toku czynności procesowych, które jeszcze nie zostały uznane za dowody rzeczowe, ewidencjonować w książce przedmiotów.
4. Z chwilą uzyskania dowodów rzeczowych, pozostających w związku z określonym postępowaniem przygotowawczym, niezwłocznie sporządzać wykaz dowodów rzeczowych.
5. Sformalizować miejsce przechowywania dowodów rzeczowych, które ze względu na swoje gabaryty nie są przechowywane w magazynie depozytowym.
6. W książce dowodów rzeczowych wypełniać wszystkie rubryki zgodnie z ich przeznaczeniem.
7. Przestrzegać przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie podmiotów uprawnionych do przechowywania oraz zniszczenia w postępowaniu karnym przedmiotów i substancji stwarzających niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia, w szczególności dotyczących przechowywania materiałów łatwopalnych.
8. Zniszczenia dowodów rzeczowych dokonywać niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia właściwego organu.
9. W ramach doskonalenia lokalnego przeprowadzić szkolenie z udziałem funkcjonariuszy realizujących czynności dochodzeniowo-śledcze oraz depozytariuszy w zakresie postępowania z dowodami rzeczowymi oraz mieniem tymczasowo zajęтым.

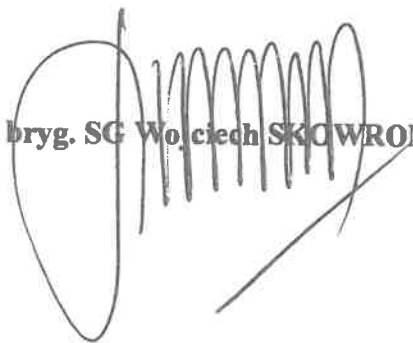
³⁵ Akta kontroli, str. 204, 214-216, 220

10. W ramach służbowego nadzoru eliminować uchybienia wskazane w niniejszym wystąpieniu.

V. Informację o sposobie wykonania wniosków/zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć Komendantowi Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w terminie do 19.04.2019 r. za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli NoOSG.

VI. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden – przeznaczony dla kierownika jednostki kontrolowanej – doręczany jest za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

gen. bryg. SG Wojciech SKOCWRONEK

Sporządzono w 2 egzemplarzach:

Egz. nr 1 - Komendant Placówki SG w Legnicy - ZPO

Egz. nr 2 - WK NoOSG

Wyk. Zespół kontrolny (666 2353)

Dnia 04.03.2019 r.